

Taloustaidot osaksi nuorten elämäntaitoja

*#taloushaltuun #taloudellinenmielenrauha
#puhurahasta*

NUORI.FI
LASTEN JA NUORTEN SÄÄTIÖ

 NUORI Yrittäjyys
UNG Företagsamhet

Danske Bank

NUORET KULUTTAJINA JA TALOUDELLISINA TOIMIJOINA -haasteet nyt ja tulevaisuudessa

Terhi-anna wilska
jyväskylän yliopisto
04.03.2019

Lapset ja nuoret kuluttajina perheissä

- Lapset ja nuoret yhä useammin perheen ”projekteja”, Perheiden rakennemuutokset muuttaneet kasvatusta ja hierarkiasuhteita
- ”Perhearvot” ja ydinperhekeskeisyys 1990-luvulla, lasten merkitys kuluttajina alkoi kasvaa 2000-luvulta alkaen
- Nykynuorten vanhemmat yhä paremmin koulutettuja ja vauraampia
- Erot kasvaneet perheiden välillä
- Lapsilla ja nuorilla iso vaikutus perheiden ostopäätöksiin

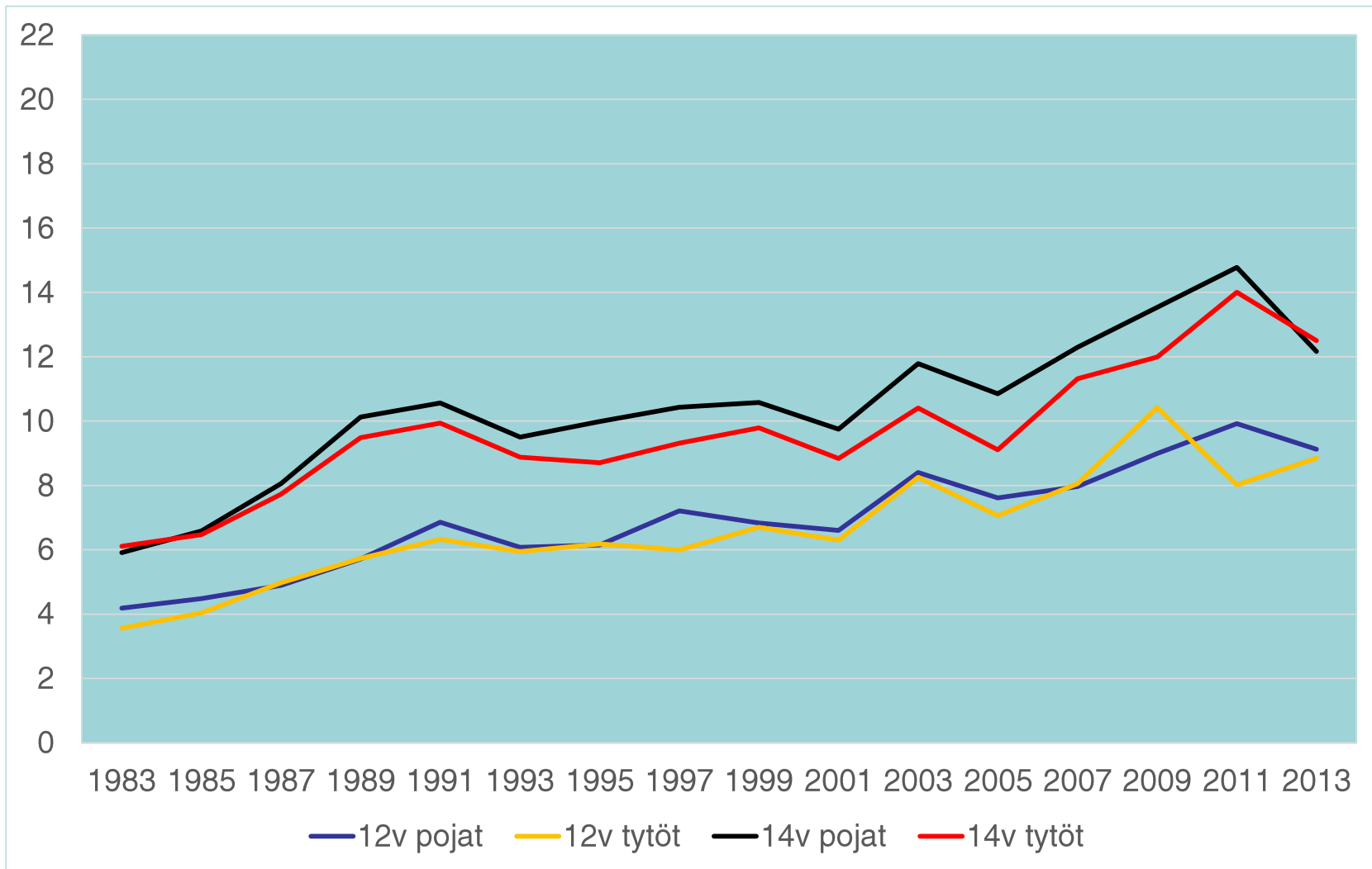

Nuorten kulutus ja taloudellinen tilanne

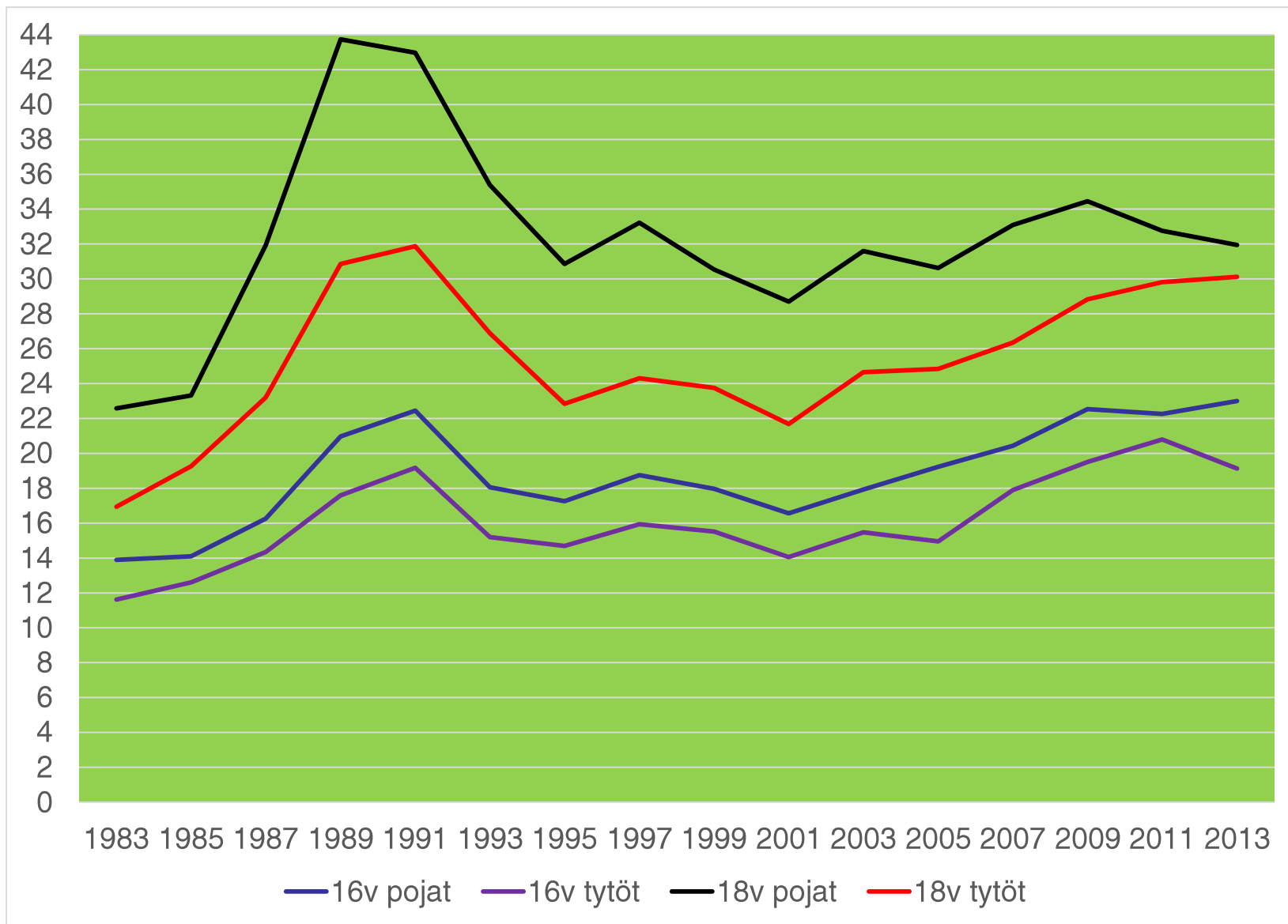
- Teini-ikäisten käytössä enemmän rahaa kuin ennen (ei välttämättä ”omaa” rahaa)
- Alle 25-vuotiaat kuluttavat enemmän kuin ennen (ei välttämättä ”omaa” rahaa)
- Nuoret taloudellisesti vähemmän itsenäisiä kuin ennen, kuitenkin itsenäisempiä kuin muissa maissa
- 25-35- vuotiaiden kulutus suhteellisesti pienempää kuin ennen, tulot pienemmät suhteessa muihin ikäluokkiin

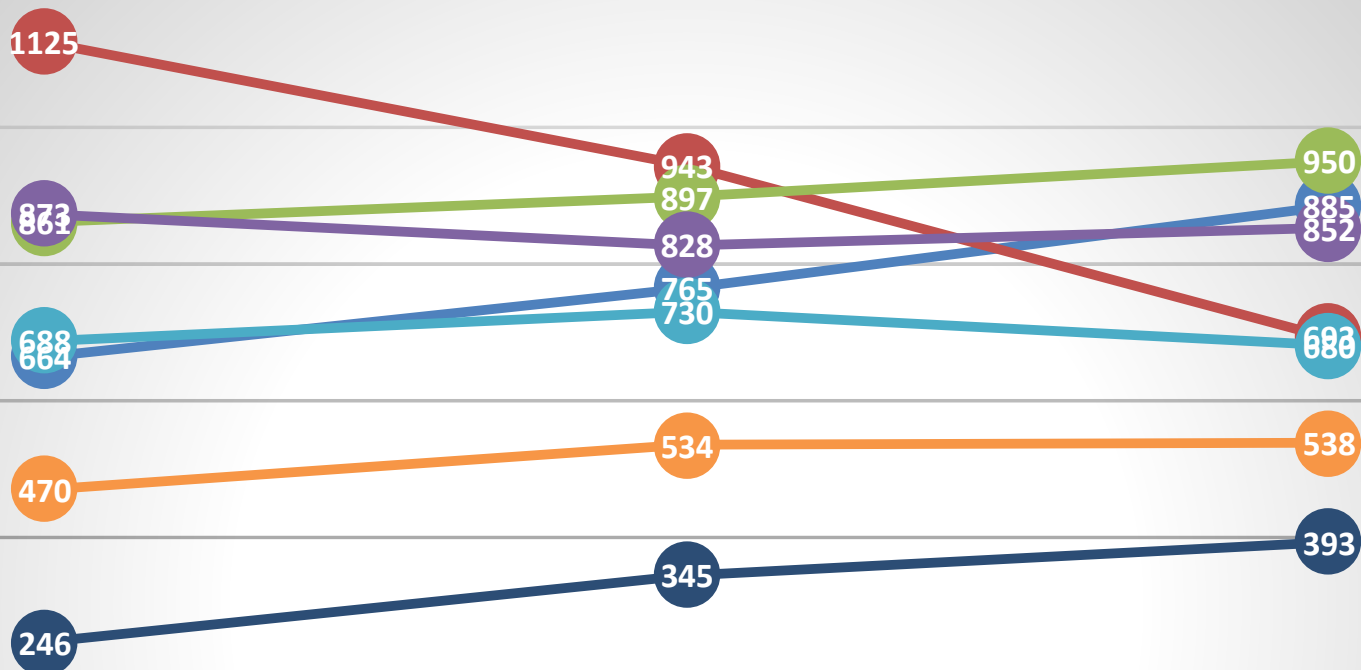
12- ja 14-vuotiaiden vuotiaiden tyttöjen ja poikien käyttörahat/vko 1983-2013

16- ja 18- vuotiaiden tyttöjen ja poikien käyttörahat/vko 1983-2013

Vaate- ja jalkinekulutus eri ikäryhmissä 2006-2016 (€/kulutusyksikkö)

2006

2012

2016

VUOSI

Nuoret, raha ja hyvinvointi

- Taloudellinen hyvinvointi tärkeä osa nuorten kokonaishyvinvointia (mm. Ranta 2015)
- Taloudellinen osaamattomuus tulee useimmiten kotoa (pienituloisuus, elämänhallinnan puute, tai liiallinen taloudellinen ”paapominen”)
- Maksuhäiriöitä eniten nuorilla ja nuorehkoilla miehillä (20-24 v miehistä 10%:lla, 25-39 v. 15%:lla).
- Naisista eniten maksuhäiriöitä 25–29-vuotiailla (n. 10%)
- Maksuhäiriöt yhteydessä syrjäytymiseen ja elämänhallinnan puutteeseen ja mielen
- Pikavipit pahentaneet ongelmaa

Vanhempien taloudellisen tuen kohteiden määrä 15-29 –vuotiaille itsenäisesti asuville lapsilleen vuosina 2005 ja 2015 (% vastanneista)

Tukikohteiden lukumäärä	2005	2015
0	49	42
1	16	13
2	10	13
3	9	14
4	7	10
5	3	4
6	3	2
7	2	1
8	1	1
Yht.	100	100

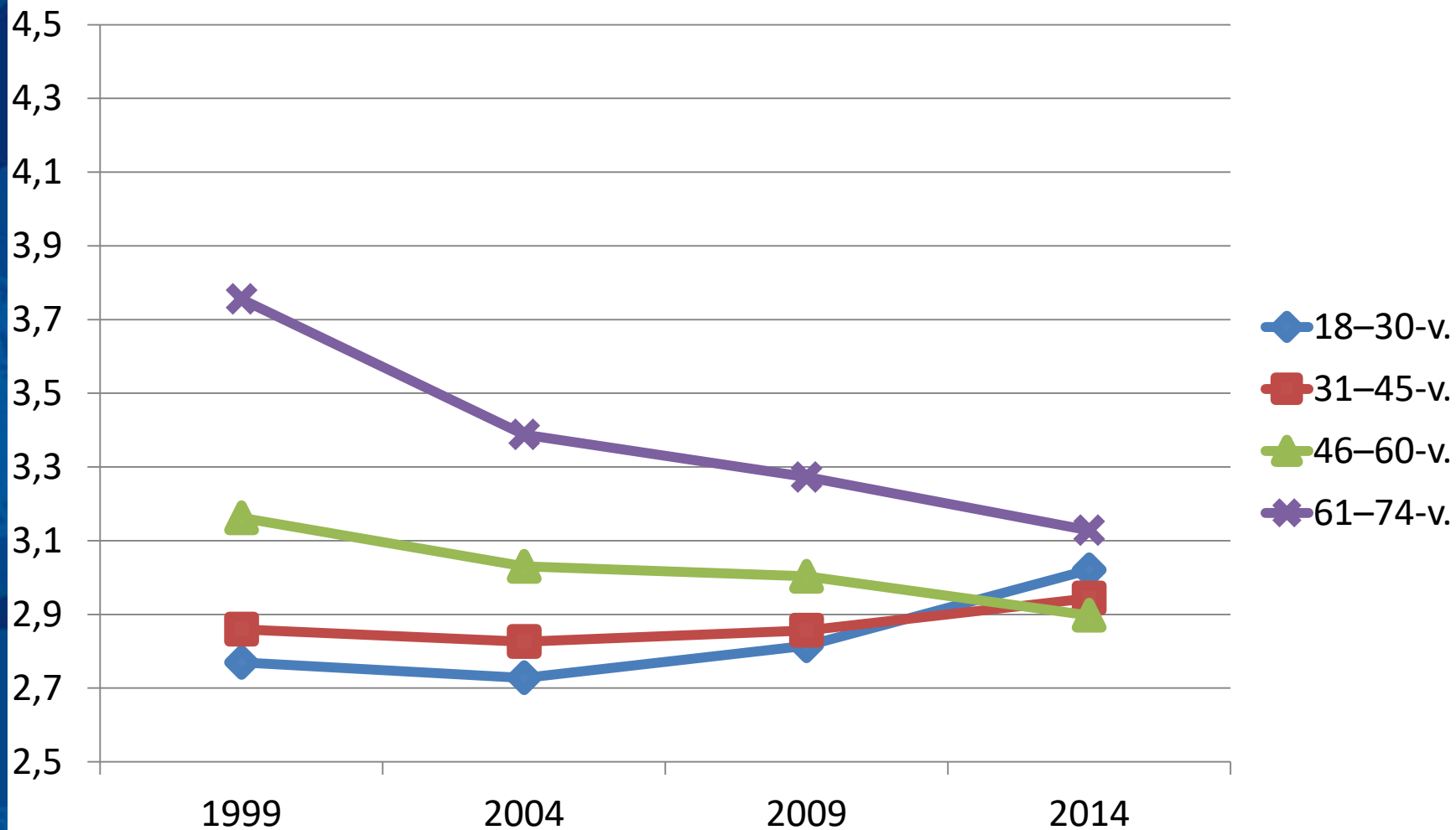
Vanhempien rahallinen tuki itsenäisesti asuville 15-29 –vuotiaille lapsilleen
(% vastanneista)

Tuen muoto	2005	2015
Rahan antaminen	69	71
Ruoan ostaminen	45	49
Vaatteiden ostaminen	31	32
Liikkumisen ja kulkuneuvojen maksaminen	30	29
Puhelinlaskujen maksaminen	22	27
Harrastusten maksaminen	22	22
Asumisen tukeminen	20	17
Vapaa-ajan matkojen maksaminen	18	17
Sanoma- ja aikakauslehtien tilaaminen	14	8
Jokin muu kohde	12	18
Lainojen maksaminen	3	2

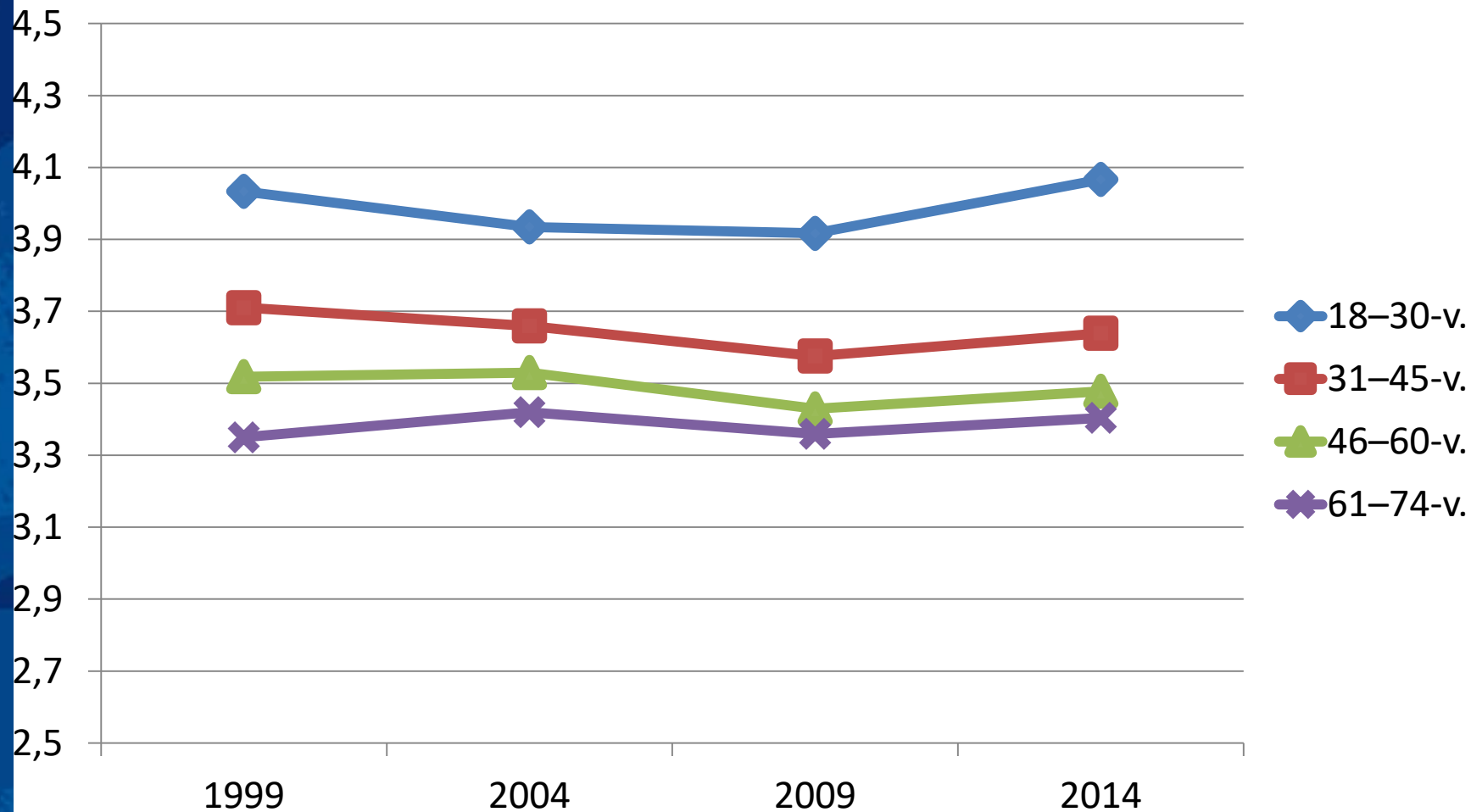
Kulutustyyli ja niiden muutokset (1999–2014)

Säästäväinen kulutus ja ikä

Kulutustyylit ja niiden muutokset (1999–2014)

Nautintokeskeinen kulutus ja ikä

Nuoret ja talouskasvatus

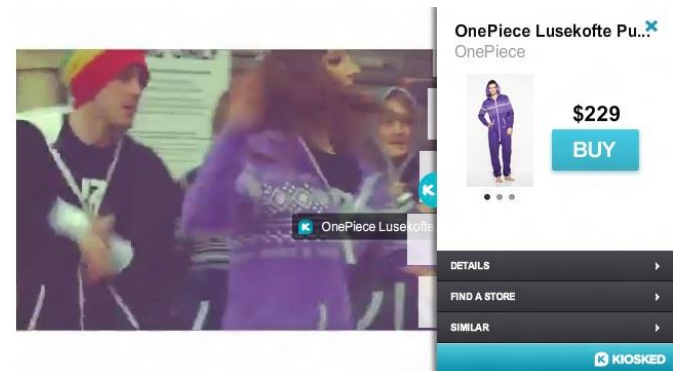
- Noin puolet nuorista kokee, että kotoa saa tarpeeksi talousopastusta
- Vajaa kolmannes kokee, että koulusta saa tarpeeksi opastusta
- Opettajista valtaosa kokee puhuvansa nuorten kanssa rahasta
- Nuorimmat opettajat puhuvat vähiten rahasta ja taloudesta
- Pojat ovat kiinnostuneempia taloudesta kuin tytöt
- Tytöt ovat säästäväisempiä kuin pojat

Digitalisaatio, nuoret ja raha

- Nuorten kulutus hintavertailuineen pääosin digialustoilla (mobiilisti)
- Tubetähdet yhä merkittävämpiä mainostajia (mikrovaikuttaminen)
- Brändien ja tyylien ympärille syntyneet virtuaaliyhteisöt (blogit, instagram yms.), parasosiaalinen pääoma
- Algoritmien määrittämä personoitu mainonta
- Digitaalinen ostaminen ja maksaminen
- Online-pelit, virtuaalihyödykkeiden ostaminen rahalla

Tulevaisuuden haasteet...miten rahasta pitäisi nuorille puhua ja mitä tehdä?

yle

SAMALLA RAHALLA VOISIT SAADA:

-36€ viikossa

kuukaudessa
MERKKI-FARKUT
144€

2 kk:ssa
PELIKONSOLI
288€

4 kk:ssa
LÄPPÄRI
432€

puolessa vuodessa
ÄLYPUHELIN
576€

Kodin rooli?

- Nuorten käyttöraha ja tavarat linjassa perheen muun kulutuksen kanssa
- Perheen taloudellinen tilanne nuorelle selväksi
- Kavereiden kulutus ei merkityksetöntä, nuori haluaa kuulua ryhmään
- Rahasta pitää puhua avoimemmin myös aikuisten kesken
- Digitaalista ostamista ja maksamista harjoiteltava yhdessä
- Ei liikaa odotuksia itse-näistymisen suhteen

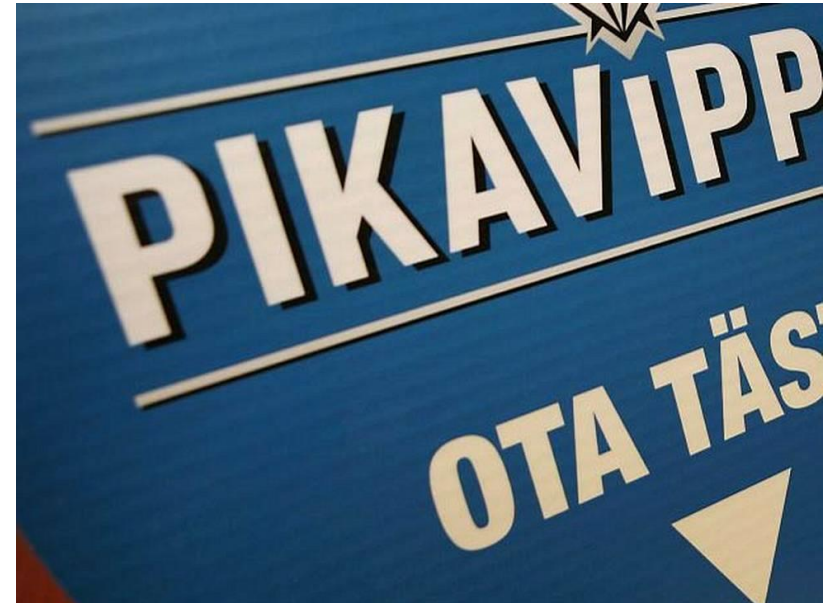
Koulun rooli?

- Kulutuksen/mainonnan ei pidä olla tabu vaan normaali osa elämää
- Kouluissa pitäisi puhua enemmän ja neutraalimmin kuluttamisesta ja vähemmän taloudesta
- Koulujen pitää lakata pelkäämästä ja vastustamasta kaupallisuutta
- Opettajien tulee päivittää digiosaamisensa

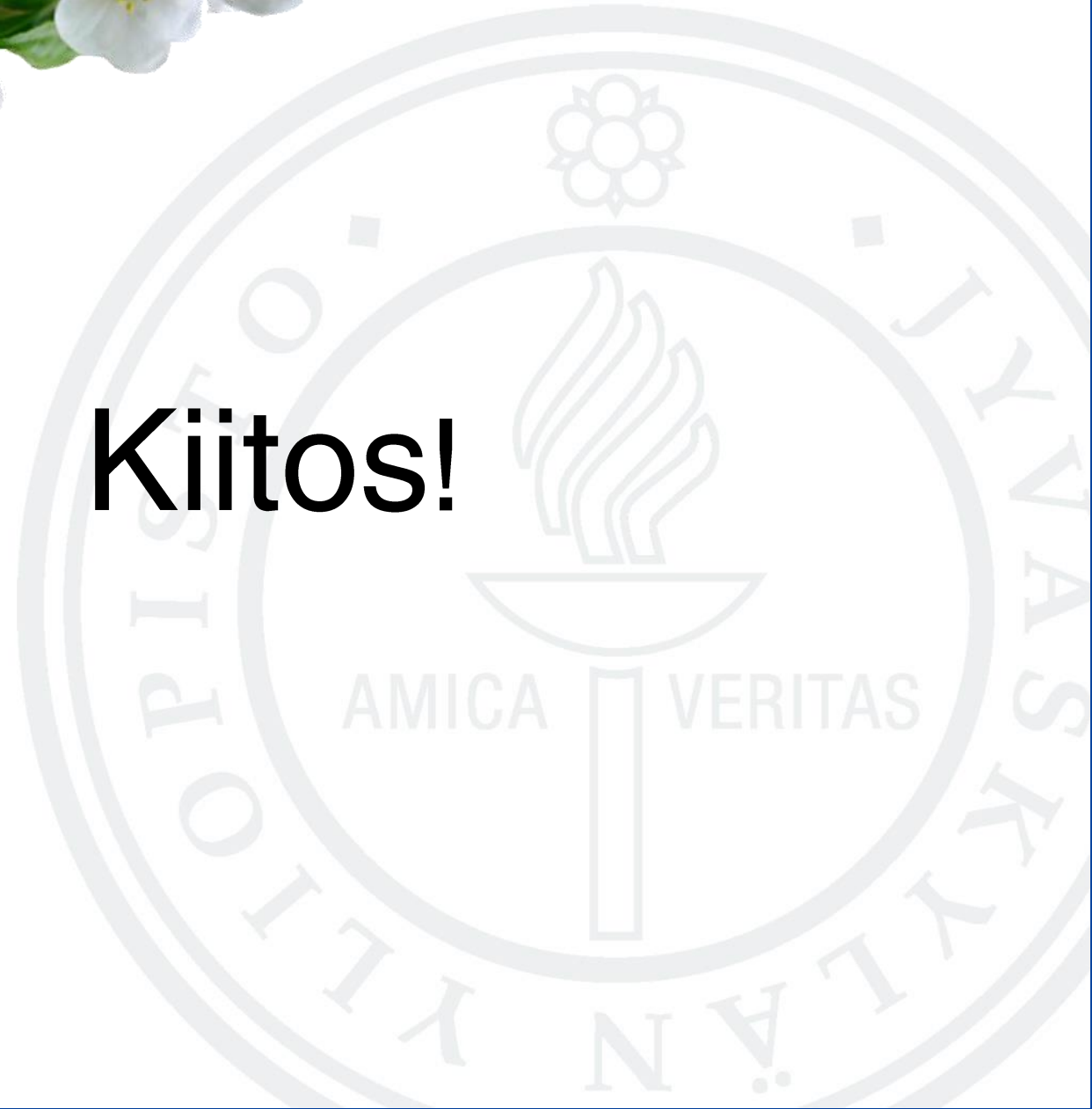
Yritysten ja yhteiskunnan rooli?

- Moraalin ja vastuun tiedostaminen
- Eettisesti kestävä markkinointi
- Palvelumuotoilu nuorten näkökulmasta
- Nuorten maksukyvyyn ja taloudellisen hyvinvoinnin turvaaminen

Kiitos!

#taloushaltuun
#taloudellinenmielenrauha
#puhurahasta